

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 18C/140/2010
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110243240
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Hlistová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2018:1110243240.17

Rozhodnutie

Okresný súd Bratislava 1 v konaní pred sudkyňou JUDr. Zuzanou Hlistovou v právnej veci žalobcu: Q.. Ľ. I., V. Č.. XXX/XX, XXX XX I. I., zast. JUDr. Peter Vačok, advokát, Vazovova ul. 9/A, 811 07 Bratislava, proti žalovanej: SR - Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

Súd žalobu z a m i e t a.

Súd žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajšom súde dňa 28.10.2010 sa žalobca domáhal zaviazať žalovanú k povinnosti mu nahradiť škodu vo výške 890,33 Eur a nemajetkovú ujmu vo výške 30.000 Eur titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Svoju žalobu odôvodnil tým, že uznesením Ministerstva vnútra SR, Sekcia kontroly a inšpekčnej služby, Odbor inšpekčnej služby sp.zn. ČVS : SKIS - 14/IS-1-V-2008 mu dňa 12.02.2008 bolo vznesené obvinenie za prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods.1 písm. b) trestného zákona a za prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi podľa § 374 ods.1 písm. a), ods.2 písm. c) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že žalobca ako vyšetrovateľ Policajného zboru SR aj keď vedel, že požadované údaje nebudú slúžiť pre služobnú potrebu, napísal dňa 03.09.2007 tri žiadosti o zistenie užívateľa mobilného čísla, pričom tieto žiadosti napísal pod hlavičkou OR PZ Bratislava IV. Úrad justičnej a kriminálnej polície, Odbor všeobecnej polície a opatril ich spisovými značkami ORP-212/OVK-B4-2007, ORP-316/OVK-B4-2007, ORP-405/OVK-B4-2007 a svojim podpisom. Žiadosti následného dňa zaslal do spoločnosti Orange Slovensko, a.s. a získané údaje zo spoločnosti Orange Slovensko, a.s. ako i i informačného systému MV SR nepoužil pre služobnú potrebu, ale ich poskytol fyzickej osobe, ktorá nebola oprávnená nakladať s takýmito údajmi, čím zneužívajúc svoju právomoc porušil povinnosti vyplývajúce mu zo zákona č.428/2002 Z.z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov ako aj nariadenie ministra vnútra SR č. 82/2005 o ochrane osobných údajov v informačných

systémoch Policajného zboru. Proti uvedenému uzneseniu, žalobca ako obvinený, podal sťažnosť zo dňa 26.02.2008.

2. Na základe výsledkov vykonaného vyšetrovania podal prokurátor Vojenskej obvodovej prokuratúry dňa 19.08.2008 obžalobu na Okresný súd Bratislava IV. Okresný súd Bratislava IV v konaní vedenom pod sp.zn.2T 137/2008, na základe vykonaného dokazovania, rozsudkom zo dňa 19.01.20104 č.k. 2T 137/2008-245 žalobcu ako obžalovaného spod obžaloby v celom rozsahu oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. V odôvodnení rozhodnutia Okresný súd Bratislava IV a následne aj Krajský súd v Bratislave, ktorý rozhodoval o odvolaní vojenského obvodového prokurátora pod sp.zn. 2To 55/2010 poukázali na to, že v konaní bolo preukázané, že motívom a úmyslom obžalovaného

pri získavaní informácií podliehajúcich ochrane osobných údajov, nebolo ich zneužitie ale využitie pre zistenie páchatel'a alebo páchatel'ov trestnej činnosti. Jednalo sa o horlivého a pre prácu zapáleného zamestnanca, ktorý sa snažil využiť akékoľvek prostriedky pre efektívne a zdarné ukončenie riešených vecí súvisiacich s trestnou činnosťou. To znamená, že v konaní neboli preukázané skutočnosti, ktoré zákon vyžaduje pre naplnenie skutkovej podstaty prečinov kladených žalobcovi ako obžalovanému za vinu.

3.V súvislosti s vedením trestného konania proti osobe žalobcu, minister vnútra SR personálnym rozkazom zo 07.04.2008 č.123 prepustil žalobcu zo služobného pomeru príslušníka policajného zboru SR v zmysle § 192 ods.1 písm.e) zák. č. 73/1998 z.z. Proti tomuto personálnemu rozkazu žalobca podal rozklad a Ministerstvo vnútra SR rozhodnutím zo dňa 15.07.2008 č. SLV-648/PK-2008 rozklad zamietlo a napadnutý personálny rozkaz potvrdilo.Dôsledkom nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní žalobcovi bola spôsobená škoda spočívajúca v náhrade trov trestného konania vo výške 890,33 Eur v súvislosti so zastupovaním jeho osoby advokátom JUDr. Vačekom ako obhajcom v trestnom konaní z dôvodu nutnej obhajoby a v nemajetkovej ujme vo výške 30.000 Eur, ktorá mu bola spôsobená z dôvodu protiprávneho zásahu do jeho ústavných práv v podobe nezákonného trestného stíhania vedúceho k negatívnym následkom v spoločenskom a súkromnom živote.

4. Žalobca svoj nárok opieral o právny titul nezákonnosti rozhodnutia štátneho orgánu prípadne nesprávneho úradného postupu v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len Zákona). Rozhodnutia, ktorými bola žalobcovi škoda spôsobená boli vydané za účinnosti znenia Zákona k 31.12.2008, a preto práva a povinnosti vyplývajúce pre jednotlivé subjekty z uvedeného zákona bolo potrebné posudzovať podľa jeho znenia účinného k 31.12.2008. Zákon v ustanoveniach § 15 a §16 upravuje povinnosť "poškodených subjektov" prerokovať svoje nároky na náhradu škody vo forme písomnej žiadosti o predbežné prerokovanie nároku s príslušným orgánom podľa § 4 a §11 Zákona. Pokiaľ nárok poškodeného nie je uspokojený do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať jeho uspokojenia prostredníctvom súdu. To znamená, že absencia uvedeného právneho kroku vedie k zamietnutiu nároku ako predčasne uplatneného prípadne k prerušeniu súdneho konania za účelom odstránenia vyššie uvedeného nedostatku.

5.V danom prípade žalobca vo svojej žalobe priamo požiadal súd o prerušenie konania, nakoľko žalobca svoj nárok na predbežné prerokovanie uplatnil písomne dňa 10.08.2010 na Ministerstve spravodlivosti SR, pričom v čase podania samotnej žaloby na súd

neuplynula zákonná lehota podmieňujúca jej úspešné uplatnenie pred súdom. Uznesením zo dňa 14.01.2011 č.k.18C 140/2010-47 súd konanie prerušil na dobu do 11.02.2011.

6. V súvislosti s uplatnením nároku súd súčasne skúmal otázku pasívnej vecnej legitímácie účastníka konania na strane žalovanej. Žalobca ako pasívne vecne legitimovaného účastníka označil Slovenskú republiku v súlade s ustanoveniami Zákona. Potrebné bolo však vyriešiť otázku štátneho orgánu oprávneného zastupovať žalovanú v predmetnom spore. Posúdenie tejto otázky však má len procesný význam, nesprávne označenie štátneho orgánu zastupujúceho žalovanú má charakter nedostatku procesnej podmienky konania, ktorý je odstraniteľný vo forme poučenia a výzvy adresovanej žalobcovi. Pokiaľ zo strany žalobcu nedôjde k odstráneniu vady, podľa ustálenej súdnej praxe, je súd sám povinný, v záujme efektívnej ochrany práv a záujmov poškodeného subjektu, konať s orgánom, ktorý týmto oprávnením, na základe vyhodnotenia skutočností uvedených v žalobe, disponuje.

7. V priebehu konania súd určil za orgán oprávnený zastupovať žalovanú Generálnu prokuratúru SR, ktorú súčasne aj v rozhodnutí zo dňa 12.09.2014 č.k. 18C 140/2010-297 zaviazal v mene žalovanej nahradiť žalobcovi škodu vo výške 534,45 Eur titulom náhrady trov konania a vo výške 25.000 Eur ako nemajetkovú ujmu. Vo zvyšku súd návrh zamietol.

8. K uvedenému záveru súd dospel na základe vykonaného dokazovania formou oboznámenia sa s listinnými dôkazmi majúci kľúčový význam pre posúdenie oprávnenosti nároku (rozhodnutia vydané v súvislosti s vedením trestného konania voči žalobcovi, rozhodnutia vydané MV SR v súvislosti s prepustením žalobcu so služobného pomeru, faktúra a príjmový doklad o úhrade trov trestného konania

na účet obhajcu zo dňa 20.11.2012 čl.259), výsluchom žalobcu, svedkov vyjadrujúcich sa k zmenám ktoré nastali v osobnom, spoločenskom živote žalobcu v dôsledku obvinenia žalobcu zo spáchania trestnej činnosti (L. I. - otec žalobcu, Q. Č.U. - priateľka žalobcu, Q. P., Q. S., H.. Q. Y., Q.. W. D., U. Q.Á. - kolegovia žalobcu, V.. Q. V. - otec priateľky žalobcu, H.. Q. S. - priateľ žalobcu, čl. 114 - 121, 127-128, 169-170). V odôvodnení rozhodnutia súd uviedol, že vykonaným dokazovaním nebol preukázaný úmysel obžalovaného - žalobcu ani u jedného z prečinov (prečin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. a prečin neoprávneného nakladania s osobnými údajmi v zmysle § 374 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.) spôsobiť inému škodu a sebe alebo inému zadovážiť neoprávnený prospech

a neoprávnené poskytnúť a sprístupniť osobné údaje o inom v súvislosti s výkonom verejnej moci, čo potvrdil aj Krajský súd v Bratislave uznesením z 03.06.2010 č. k. 2To/55/10 ktorým zamietol odvolanie Vojenského obvodového prokurátora proti uvedenému rozsudku Okresného súdu Bratislava IV. Vedenie trestného konania voči osobe žalobcu malo dopad aj na jeho pracovný život nakoľko Minister vnútra SR personálnym rozkazom zo 07.04.2008

č. 123 prepustil žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru SR v zmysle § 192 ods. 1 písm. e/ zák. č. 73/1998 Z.z. Proti tomuto personálnemu rozkazu podal žalobca rozklad a Ministerstvo vnútra SR rozhodnutím z 15.07.2008 č. SLV-648/PK-2008 rozklad zamietol a napadnutý personálny rozkaz potvrdil. Listom z 15.10.2010 žalobca požiadal Ministerstvo spravodlivosti SR o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. S poukazom na zistené skutočnosti súd dospel k záveru, že žaloba je čo do základu plne

opodstatnená. K veci samej ďalej uviedol, že štát zodpovedá i za škodu, ktorá bola spôsobená začatím (vedením) konania, ktoré sa neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. V tomto smere súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. M 4 Cdo 15/2009,

v ktorom najvyšší súd uviedol, že pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania

a vznesení obvinenia pre nezákonnosť. V prejednávanej veci bol žalobca spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Podľa názoru súdu by bolo v rozpore so zmyslom a účelom zákona č. 514/2003 Z.z., ak by sa oslobodenie žalobcu spod obžaloby posudzovalo z hľadiska vzniku nároku na náhradu škody rozdielne proti prípadu, keď bolo rozhodnutie príslušným orgánom zrušené. Rozhodujúci je výsledok trestného konania a v danom prípade boli preukázané všetky predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle § 6 zák. č. 514/2003 Z.z.. Žalobca si uplatnil náhradu škody pozostávajúcej z trov obhajoby v trestnom konaní vo výške 890,33 eur. Súd týmto titulom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 534,45 eur a vo zvyšku, t. j. ohľadom sumy 355,88 eur, žalobu zamietol. Súd pri výpočte náhrady škody nevychádzal zo sumy, ktorú mal žalobca zaplatiť na základe dohody advokátovi, ktorý ho zastupoval v trestnom konaní, ale vychádzal zo skutočných trov obhajoby (advokátskej odmeny) v zmysle vyhl. č. 655/2004 Z.z. tak, ako tieto trovy vyplývajú z trestného spisu.

9. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, z výpovedí svedkov ako aj z výpovede žalobcu súd zistil, že žalobca ťažko znášal to, že bolo proti nemu vznesené obvinenie, nevedel sa s tým zmieriť, bol podráždený, prestal chodiť medzi ľuďmi, zmenil sa, začal chradnúť. Na základe takto vykonaného dokazovania súd mal za preukázané, že na strane žalobcu bola v značnej miere znížená jeho občianska bezúhonnosť, dôstojnosť

a vážnosť v spoločnosti a preto iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením (§ 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.) a preto uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 25.000,- eur a vo zvyšku, t. j. v časti sumy 5.000,- eur, žalobu zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 3 O.s.p.

10. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie žalovaná a napadla ním výrok, ktorým bolo žalobe vyhovievané. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil a vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietla, že súd prvého stupňa nepostupoval správne pri výpočte výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď nevzal do úvahy ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.. Osobitným právnym predpisom v zmysle uvedeného ustanovenia je zák. č. 215/2006 Z.z., ktorý v § 6 upravuje maximálnu výšku

odškodnenia. Je ňou 50 - násobok minimálnej mzdy, čo predstavuje sumu 16.885,- eur. Ďalej žalovaná namietla, že napadnutý rozsudok je v časti náhrady a nemajetkovej ujmy arbitráry a nepreskúmateľný. Ďalej žalovaná v odvolaní vytkla súdu prvého stupňa, že nesprávne určil orgán, ktorý v prejednávanej veci koná za štát. V tejto súvislosti poukázala na to, že ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do

pôsobnosti viacerých orgánov verejnej moci a preto v mene štátu má konať orgán, u ktorého bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku (§ 4 ods. 1 písm. m/ zák. č. 514/2003 Z.z.). Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na Ministerstvo spravodlivosti SR a preto má v prejednávanej veci štát zastupovať toto ministerstvo. Žalobca si v rámci predbežného prerokovania nároku uplatnil aj škodu pozostávajúcu z trov obhajoby vo výške 890,33 eur. Škoda v tejto výške mu však vznikla až dňom, keď tieto trovy uhradil, teda

v roku 2012. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku podal už v roku 2010, teda v čase, keď mu škoda ešte nevznikla. Preto tento nárok žalobcu nemohol byť predbežne prerokovaný. V rozsahu náhrady škody bola preto žaloba podaná predčasne. Napokon žalovaná v odvolaní namietla, že v trestnom konaní bolo preukázané, že žalovaný ako príslušník policajného zboru vykonával svoju právomoc v rozpore so zákonom a spod obžaloby bol oslobodený iba v dôsledku toho, že mu nebol preukázaný úmysel. Žalobca vykonal lustráciu v rozpore s platnou právnou úpravou, získal informácie dôverného charakteru v rozpore s platnou právnou úpravou a tieto poskytol v rozpore s platnou právnou úpravou tretej osobe, ktorá na takéto informácie nemala nárok. Žalobca si teda hrozbu trestného stíhania spôsobil sám.

11. Odvolací súd, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§212 ods. 1 O.s.p.), preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti nie je vecne správny. A preto ho uznesením zo dňa 18.12.2014 č.k. 6Co 841/2014-335 zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

12. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania v prejednávanej veci je náhrada škody spôsobenej nezákonnými rozhodnutiami a to uznesením o začatí trestného stíhania z 18.01.2008 č. ČVS:SKIS-14/IS-1- V-2008 a uznesením o vznesení obvinenia z 12.02.2008 tej istej spisovej značky. Obe tieto uznesenia vydal vyšetrovateľ Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby, 1. inšpekčné oddelenie. Vzhľadom na to je orgánom, ktorý v tejto veci koná za štát, Ministerstvo vnútra SR (§ 4 ods. 1 písm. b/ zák. č. 514/2003 Z.z. v znení platnom ku dňu podania žaloby 28.10.2010). Generálna prokuratúra SR by konala za štát iba v prípade, ak by škodu spôsobila ona, krajská prokuratúra alebo okresná prokuratúra (vid' pozn. 4/ k § 4 ods. 1 písm. e/ zák. č. 514/2003 Z.z. v znení platnom ku dňu podania žaloby, ktorá odkazuje na § 38 zák. č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre). Generálna prokuratúra SR nevydala v predmetnej trestnej veci vedenej proti žalobcovi žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo možné označiť za nezákonné. Okrem toho, obžaloba nie je rozhodnutím a preto ani nemožno uvažovať o jej nezákonnosti. Možno teda uzavrieť, že súd prvého stupňa postupoval nesprávne, keď vychádzal z toho, že orgánom, ktorý v tejto veci koná za štát, je Generálna prokuratúra SR. Z týchto dôvodov odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej vyhovujúcej časti, ktorou bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 534,45 eur z titulu náhrady škody a sumu 25.000,- eur z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a podľa ods. 2 tohto ustanovenia vec v tomto rozsahu vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

13. K veci samej odvolací súd ďalej uviedol, že je ustálenou súdnou praxou, že podľa zákona č. 514/2003 Z.z. zodpovedá štát i za škodu, ktorá bola spôsobená začatím (vedením) konania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Keďže zák. č. 514/2003 Z.z. tento nárok výslovne neupravuje, vychádza sa z analogického použitia najbližšej úpravy, ktorou je úprava zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, i keď rozhodnutie, ktorým bolo trestné konanie začaté, nebolo pre nezákonnosť zrušené. Neposudzuje sa tu správnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní (nejde o nesprávny úradný postup), ale rozhodujúci je výsledok trestného konania. Zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu totiž zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nezákonným zásahom štátu proti občanovi bola odčinená (vid' rozsudok Najvyššieho soudu ČR sp. zn. 25Cdo/4705/2007 ž 28.01.2010). K rovnakému záveru dospel aj Najvyšší súd SR, ktorý v uznesení sp. zn. 4 M Cdo 15/2009 uviedol: "Pri posudzovaní nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o

začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia, zastavenie trestného stíhania, ak k takémuto rozhodnutiu došlo preto, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu obvineným, má rovnaké dôsledky, ako zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia pre nezákonnosť." Rovnaké dôsledky má aj oslobodzujúci rozsudok. V tomto ohľade sú teda závery súdu prvého stupňa správne.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu, skutočnosť, že Minister vnútra SR personálnym rozkazom zo 07.04.2008 č. 123, potvrdeného rozhodnutím z 15.07.2008 č. SLV-648/PK-2008 žalobcu prepustil zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru z dôvodu, že žalobca skutkom, pre ktorý bol trestne stíhaný, zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti, má zásadný význam pre rozhodnutie v prejednávanej veci. Žalobca sa totiž dopustil protiprávneho konania bez ohľadu na to, že toto jeho protiprávne konanie nie je trestným činom. Protiprávnosť konania žalobcu vyplýva aj z rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 19.01.2010 č. k. 2T/137/2008- 245. Týmto rozsudkom bol totiž žalobca spod obžaloby oslobodený nie z dôvodu, že by sa skutok nestal, ale z dôvodu, že nebol preukázaný úmysel žalobcu ako verejného činiteľa spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech pričom pri trestnom čine podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. pre trestnosť musí byť tento úmysel preukázaný. Záverom uviedol, že žalobca si trestné stíhanie privodil sám svojim protiprávnym konaním. V prejednávanej veci sú splnené podmienky pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 514/2003 Z.z., ale pri určení jej výšky treba prihliadnuť k tomu, že žalobca konal protiprávne, i keď nespáchal trestný čin, resp. prečin. Preto odvolací súd bol toho názoru, že suma 25.000,- eur priznaná žalobcovi napadnutým rozsudkom z titulu náhrady nemajetkovej ujmy je zjavne neprimerane vysoká. Priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v tejto výške totiž nezohľadňuje protiprávne konanie žalobcu, v dôsledku ktorého bol prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru SR. K námietke žalovanej, že súd prvého stupňa pri výpočte náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepostupoval v súlade s § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., odvolací súd uvádza, že toto ustanovenie bolo do uvedeného zákona vložené až novelou Zákona č. 517/2008 Z.z. účinnou od 01.01.2009. Predmetné nezákonné rozhodnutia boli vydané pred 01.01.2009 a preto treba prejednávanú vec právne posudzovať podľa zák.

č. 514/2003 Z.z. v znení platnom do 31.12.2008 (§ 27b ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z.). Pokiaľ ide o trovy obhajoby treba vychádzať z toho, že pri prejednávaní nároku na ich náhradu zo strany žalobcu uhradené neboli a preto ani nemohli byť predmetom prerokovávanej škody. Z tohto dôvodu je ich nárok uplatnený predčasne.

15. Úlohou súdu v ďalšom konaní, s poukazom na závery odvolacieho súdu, bolo ďalej vo veci konať s Ministerstvom vnútra SR ako oprávneným subjektom k zastupovaniu žalovanej v predmetnom spore a opätovne posúdiť nárok žalobcu v súvislosti s uplatnenými trovami obhajoby a výškou nemajetkovej ujmy.

16. Súd sa súčasne musel vysporiadať aj s námietkami Ministerstva vnútra SR uvedenými v písomnom vyjadrení zo dňa 23.03.2016 v ktorom namieta svoju účasť v predmetnom spore v postavení oprávneného zástupcu žalovanej s poukazom na § 4 ods.1 písm.b) zákona č. 514/2013 ktoré upravuje podmienky ktorých súčasne splnenie determinuje účasť alebo príslušnosť Ministerstva vnútra SR v daných konaniach. Jedná sa o prípady, kedy škodu spôsobil vyšetrovateľ PZ alebo poverený príslušník PZ a prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa PZ a nepodal v trestnej veci obžalobu príslušnému súdu.

V súvislosti s námietkou je potrebné uviesť, s poukazom aj na právny názor odvolacieho súdu, že nároky vyplývajúce zo zákona upravujúceho zodpovednosť štátu za škodu pri výkone verejnej moci sa posudzujú podľa znenia právneho predpisu v čase vydania rozhodnutí ktorými škoda bola spôsobená, v danom prípade je to znenie zákona č. 514/2003 Z.z.. platného a účinného k 31.12.2008. Podľa znenia ust. § 4 ods.1 písm.b) č. 514/2003 Z.z.v znení účinnom do 31.12.2008) ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru koná v mene štátu vo veci náhrady škody Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky.

17. Pokiaľ ide o nemajetkovú ujmu žalobcu, súd pri posudzovaní jej výšky nepovažoval za rozhodujúcu len skutočnosť protiprávnosti konania žalobcu ale otázku oprávnenosti nároku posudzoval v širších súvislostiach. Predovšetkým vychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania vyplývajúcich z odôvodnení rozhodnutí súdov v rámci trestného konania, ktorými bol žalobca v plnom rozsahu

oslobodený spod obžaloby vo vzťahu k hodnoteniu osoby žalobcu, motívu a úmyslu jeho konania. K osobnosti žalobcu prvostupňový ako i odvolací súd v trestnom konaní uviedli, že sa jednalo o pracovníka s vysokým, zodpovedným pracovným a precíznym pomerom k práci, vždy kladne hodnoteným zásluhou ktorého sa v mnohých prípadoch jeho kolegom podarilo operatívne vyriešiť trestné prípady. Práve jeho zanietenosť k práci a fundovanosť vo výpočtovej technike bola príčinou protiprávneho konania, ktoré bolo konaním úmyselným, avšak od samého počiatku zameraným na plnenie pracovných úloh. Z obsahu týchto rozhodnutí ďalej vyplýva, že je síce pravdou, že žalobca sa dopustil protiprávneho konania, avšak nie za účelom sledovania vlastného prospechu alebo za účelom poškodenia verejného záujmu, ale výlučne v snahe prispieť k vyriešeniu vyšetrovanej trestnej činnosti, navyše takýto postup podľa výpovede svedkov nebol ojedinelý ale bežný, pokiaľ

išlo o "pátranie po horúcej stope". Nesporným faktom je, že žiaden úmysel nemôže ospravedlniť porušenie právnych predpisov alebo právnych povinností, najmä pokiaľ ide o štátne orgány úlohou ktorých je ochrana verejného poriadku, práv a oprávnených záujmov občanov, ale na druhej strane je podľa názoru súdu potrebné vziať do úvahy spoločenskú nebezpečnosť protiprávneho konania žalobcu so spoločenskou nebezpečnosťou vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorá ju jednoznačne prevyšuje, a následne zvažovať mieru a dopad sankcie ako trestu za takéto porušenie, vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu " páchatel'a", jeho úmysel a následky jeho konaním spôsobené. Vzhľadom k týmto skutočnostiam nie je podľa názoru súdu preukázané, vzhľadom k oslobodzujúcemu rozsudku, žeby nevyhnutným následkom a jediným zodpovedajúcim spôsobom riešenia konania žalobcu malo by trestné stíhanie a teda nie je ani na mieste výšku nemajetkovej ujmy minimalizovať.

18. Zákon č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom k 31.12.2008 v ustanovení § 17 upravujúcom spôsob a rozsah náhrady škody a nemajetkovej ujmy explicitne nestanovuje spôsob výpočtu nemajetkovej ujmy, a preto je jej výšku možné určiť len na základe úvahy súdu. Voľná úvaha súdu sa však má zakladať na zisteniach takých skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí, ktorá zodpovedá predstave "spravodlivého zadosťučinenia" za spôsobenú morálnu ujmu (rozsudok NS SR 6M Cdo 15/2012). Pri posudzovaní rozsahu nemajetkovej ujmy, súd vychádzal z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl.5), podľa ktorého právo domáhať sa náhrady musí byť priznané každému, komu škoda alebo ujma vznikla ako dôsledok nezákonného rozhodnutia orgánu štátu. Jej primeranosť je potrebné posudzovať v kontexte s ďalšími právnymi predpismi upravujúcimi obdobnú problematiku, kde výška príslušného odškodnenia vyplýva priamo zo zákona ale aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR.

Pri výpočte výšky nemajetkovej ujmy súd analogicky vychádzal z novely zákona č.514/2003 Z.z. zákonom 517/2008 Z.z. ktorým sa doplnilo znenie § 17 o výpočet nemajetkovej ujmy, v zásade založenej na priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR. Pri výpočte vychádzal z dĺžky trvania trestného konania vedeného proti osobe žalobcu, tj. od 12.02.2008 do 03.06.2010 a z priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za obdobie roku 2008/ 723,03 Eur, t.j. 7.953 Eur, 2009/ 744,50 Eur, t.j. 8928 Eur, 2010/796 Eur t.j. 3.845 Eur čo predstavuje celkovú výšku náhrady 20.726 Eur, po zohľadnení okolnosti protiprávnosti konania žalobcu súd náhradu primerane znížil na sumu 17.854 Eur.

19. Pokiaľ ide o náhradu škody spočívajúcej v náhrade trov obhajoby, súd dospel k záveru že v danom prípade nie sú splnené zákonom stanovené podmienky pre priznanie uplatneného nároku, nakoľko k reálnej úhrade nákladov spojených s trovami konania na účet obhajcu došlo dňa 20.11.2012 t.z., že v čase predbežného prejednanía nároku na strane žalobcu škoda v uvedenej podobe neexistovala a teda nemohla byť predbežne prejednaná, čo je zákonnou prekážkou pre rozhodovanie o jej náhrade a preto súd návrh žalobcu v tejto časti zamietol.

20. Na základe odvolania žalovanej Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací súd uznesením zo dňa 28.03.2018 č.k.6Co 59/2018-458 rozsudok prvostupňového súdu v napadnutej časti zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Súčasne uviedol, že koriguje svoje predchádzajúci právny názor ohľadom zastupovania orgánu konajúceho v mene štátu v predmetnom spore nakoľko orgánom oprávneným zastupovať štát v predmetnom spore je s poukazom na § 4 ods.1 písm.f) zák.č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

21. Odvolací súd vo svojom zrušujúcom rozhodnutí uviedol nasledovné

"V odôvodnení vyššie spomenutého zrušujúceho uznesenia odvolací súd uviedol: "Minister vnútra SR Personálnym rozkazom zo 7. 4. 2008 č. 123 žalobcu prepustil zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru z dôvodu, že žalobca skutkom, pre ktorý bol trestne stíhaný, zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú prísahu a služobné povinnosti. Minister vnútra SR rozhodnutím z 15. 7. 2008 č. SLV-648/PK-2008 zamietol rozklad, ktorým žalobca napadol uvedený personálny rozkaz a tento personálny rozkaz potvrdil. Z toho vyplýva, že Personálny rozkaz zo 7.4.2008 č. 123 je právoplatný. Odvolací súd je toho názoru, že táto skutočnosť má zásadný význam pre rozhodnutie prejednávanej veci. Žalobca sa totiž dopustil protiprávneho konania bez ohľadu na to, že toto jeho protiprávne konanie nie je trestným činom. Protiprávnosť konania žalobcu vyplýva aj z rozsudku Okresného súdu Bratislava IV

z 19.1.2010 č. k. 2T/137/2008-245. Týmto rozsudkom bol totiž žalobca spod obžaloby oslobodený nie z dôvodu, že by sa skutok nestal, ale z dôvodu, že nebol preukázaný úmysel žalobcu ako verejného činiteľa spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému majetkový prospech, pričom pri trestnom čine podľa § 326 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. pre trestnosť musí byť tento úmysel preukázaný. Možno preto urobiť záver, že žalobca si trestné stíhanie privodil sám svojím protiprávnym konaním." Aj na tomto názore odvolací súd trvá. Súd prvej inštancie nevzal uvedené skutočnosti do úvahy a nezaoberal sa tým, či vzhľadom na ne nie je samotné konštatovanie porušenia práva dostatočným zadostučinením (§ 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení platnom ku dňu 12. 2. 2008, teda ku dňu vydania uznesenia o vznesení obvinenia). Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nevzniká "automaticky" v prípade, keď trestné stíhanie nevyústilo do právoplatného odsudzujúceho rozsudku. V prejednávanej veci bol žalobca právoplatne prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 192 ods. 1 písm. e/ zák. č. 73/1998 Z.z., teda, bol

z dôvodu, že porušil služobnú prísahu alebo služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Pritom - ako je to uvedené vyššie - na tom, že žalobca zvlášť hrubým spôsobom porušil služobnú povinnosť, nič nezmenil ani oslobodzujúci rozsudok, keďže žalobca nebol spod obžaloby oslobodený preto, že by sa skutok nestal. Tieto okolnosti mali viesť súd prvej inštancie k veľmi starostlivému posúdeniu, či žalobcovi vôbec vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie nepostupoval správne ani pokiaľ ide

o výpočet náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd prvej inštancie prehliadol, že zák. č. 517/2008 Z.z., ktorým bolo do zákona č. 514/2003 Z.z. vložené ust. § 17 ods. 4, nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2009, pričom zodpovednosť za škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané pred nadobudnutím jeho účinnosti, sa spravuje predpismi účinnými do 31. 12. 2008 (§ 27b ods. 1 zák. č. 517/2008 Z.z.). Uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané dňa 12. 2. 2008 a preto sa na prejednávajúcu vec vzťahuje zák. č. 514/2003 Z.z. v znení platnom do 31. 12. 2008. Navyše ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení zák. č. 517/2008 Z.z., z ktorého analogicky vychádzal súd prvej inštancie, bolo zákonom č. 412/2012 Z.z. účinným od 1. 1. 2013 zmenené. Z toho vyplýva, že súd prvej inštancie pri výpočte výšky nemajetkovej ujmy "analogicky" použil také znenie ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., ktoré použiť nemohol

a ktoré v čase vydania napadnutého rozsudku ani neexistovalo. Okrem toho, analogické použitie § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení zák. č. 517/2008 Z.z. neprichádzalo do úvahy, pretože podľa tohto ustanovenia sa vykonával výpočet výšky nemajetkovej ujmy

v peniazoch výlučne v prípadoch upravených v § 7 a v § 8 zák. č. 514/2003 Z.z., t. j. v prípade pozbavenia osobnej slobody a v prípade rozhodnutia o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe. Žalobca však nebol pozbavený osobnej slobody, ani mu nebol uložený trest. resp. ochranné opatrenie a ani nebol vzatý do väzby. Súd prvej inštancie síce v odôvodnení napadnutého rozsudku hovorí o analogickom použití ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z.

v znení zák. č. 517/2008 Z.z., ale celkom svojvoľne a bez bližšieho vysvetlenia nevychádzal z 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy, ale z celej nominálnej mesačnej mzdy. Súdu prvej inštancie treba tiež vytknúť, že výšku náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch určil bez toho, aby v tomto smere vykonal akékoľvek dokazovanie. Inými slovami, súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku nevysvetlil, prečo je toho názoru, že nemajetkovú ujmu treba ohodnotiť sumou 17.854 eur (ak by žalobcovi vôbec nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikol). To spôsobuje arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku. Odvolací súd dodáva, že výška minimálnej mzdy v roku 2010 predstavovala 308 Eur mesačne (súd prvej inštancie vychádzal z priemernej mzdy za roky 2008 až 2010). Suma 17.854 eur tak predstavuje 58 - násobok minimálnej mzdy

(17.854 : 308 = 57,96), pričom v zmysle § 5 ods. 1 druhá veta zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi ak bola trestným činom spôsobená smrť, poškodený má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50 - násobku minimálnej mzdy. Z toho je zrejmé, že ak by aj žalobcovi vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, suma 17.854 eur je celkom zjavne neprímerane vysoká."

22. S poukazom na právne závery odvolacieho súdu, na ktorých odvolací súd trvá a ktorými je prvostupňový súd viazaný, súd na pojednávaní konanom dňa 02.10.2018 určil, že ďalej bude vo veci konať s Generálnou prokuratúrou SR ako orgánom oprávneným zastupovať žalovanú v predmetnom spore a žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ súd dospeje k záveru, že si poškodená osoba zavinila trestné stíhanie sama, tak v takom prípade musí znášať následky s tým spojené a nárok na náhradu škody jej nemôže byť priznaný.

23. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP. Žalovaná mala v konaní síce plný úspech avšak nárok na náhradu trov konania si neuplatnila a tak súd v záujme efektívnosti a hospodárnosti konania jej nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie môže podať strana v neprospech ktorej bolo vydané.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým (§ 365 CSP), že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca, alebo nesprávne obsadený senát,
- d) konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy,

- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené,
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.